

Adatgazda	Európai Környezetvédelmi Ügynökség - EEA
Adatkör	CORINE Felszínborítottság
Területi szint	település
Vonatkozási időszak	év
Információ az adatok értelmezéséhez	lásd alább
Kapcsolódó linkek	-

CORINE LAND COVER NÓMENKLATÚRA

Az itt közölt fogalomjegyzék (nomenklatúra) és a kapcsolódó definíciók képezték a CORINE Land Cover program keretében elvégzett fotóinterpretáció alapját. Az anyag az alábbi kiadvány megfelelő részének fordítása alapján készült:

CORINE Land Cover Project, Technical Guide, Part One, CEC DG XI, European Environment Agency, Task Force (Brussels, 1992 - nem-végleges változat)

A fordítást kiegészítettük:

- a prágai Land Cover munkaértekezlet (1992. november) tapasztalataival,
- a hazai biológus szakértő megjegyzéseivel (Dr. Horánszky András és Horváth Ferenc: Kiegészítések a CORINE Land Cover kategóriák hazai adaptációjához és javaslat a 4. szintű kategóriák bevetéséhez, FÖMI, kézirat, 1992.),
- a Mr. C. Steenmans-el (CORINE Central Team) 1994 márciusában folytatott hazai terepbejárás tapasztalataival,
- a KTM által kezdeményezett, a 4. szintű kategóriák definiálása során felszínre került kérdések,
- továbbá egyes kategória megnevezések apróbb pontosításával (pl. 1.4.2, 3.0.0, 4.2.2).

Mindezek az eredeti definíciókon kisebb változtatásokat eredményeztek.

1. Mesterséges felszínek

1.1. Lakott területek

1.1.1. Összefüggő település szerkezet

A terület szerkezetét az épületek határozzák meg. Az épületek, az úthálózat és a mesterséges burkolattal ellátott felületek a talajfelszín csaknem teljesen beborítják. A fasorokat kivéve növényzet és csupasz talajfelszín csak kivételesen fordul elő.

1.1.2. Nem összefüggő település szerkezet

A terület szerkezetét az épületek határozzák meg. Az épületek, az úthálózat és a mesterséges burkolattal ellátott felületek a növényzettel fedett területekkel és a csupasz talajjal együtt jelennek meg. Ez utóbbiak nem összefüggő módon, de jelentős felületeket foglalnak el.

1.2. Ipari, kereskedelmi területek és közlekedési hálózatok

1.2.1. Ipari vagy kereskedelmi területek

Mesterséges burkolattal ellátott területek (betonozott, kátrányozott, aszfaltozott felületek, stabilizált talajok, mint pl. döngölt föld) növényzet nélkül, melyek a

terület túlnyomó részét elfoglalják. A területhez épületek és/vagy növényzet is tartozik.

1.2.2. Út- és vasúthálózatok és csatlakozó területek

Autópályák, vasútvonalak, beleértve a csatlakozó felületeket (pályaudvarok, vasúti peronok, töltések). A számításba veendő minimális szélesség 100 m.

1.2.3. Kikötők

A kikötői területek infrastruktúrái, ideértve a rakpartokat, hajóépítő/javító munkaterületeket és az üdülő- ill. sportkikötőket.

1.2.4. Repülőterek

A repülőterek infrastruktúrái: fel és leszálló-pályák, épületek és a csatlakozó területek. (Csak akkor használandó, ha az infrastruktúra felismerhető az úrfelvételen!)

1.3. Bányák, lerakóhelyek és építési munkahelyek

1.3.1. Nyersanyag kitermelés

Külszíni nyersanyag kitermelés (homokbányák, kőfejtők) vagy egyéb anyagok kitermelése (külszíni fejtésű bányák).

1.3.2. Lerakóhelyek (meddőhányók)

Bányászati, ipari, vagy közületi hulladék lerakóhelyek, meddőhányók.

1.3.3. Építési munkahelyek

Építés alatt álló területek, föld- ill. fekézőzet kitermelés, földmunka által érintett területek.

1.4. Mesterséges, nem mezőgazdasági zöldterületek

1.4.1. Városi zöldterületek

Az 1.1.1 ill. 1.1.2 osztályokon belüli, település szerkezetbe tartozó, növényzettel borított területek. Ide tartoznak a városi parkok és a növényzettel borított temetők.

1.4.2. Sport-, szabadidő- és üdülő területek

Kempingek, sportpályák, szabadidőparkok, golfpályák, lóverseny-pályák stb. infrastruktúrái. Ide tartoznak a nem a település szerkezetbe tartozó kiépített parkok.

2. Mezőgazdasági területek

2.1. Szántóföldek

Rendszeresen szántott, megművelt és általában vetésforgóban használt területek.

2.1.1. Nem-öntözött szántóföldek

Gabonatermelés, szántóföldi zöldségtermelés, takarmány-termelés, kapásnövények és parlagterületek. Ide tartoznak a szántóföldi, üvegházi és fólia alatti virágtermesztés és zöldségtermesztés területei, valamint a gyógynövények, illóolaj-tartalmú és fűszernövények termesztésére használt területek és az erdészeti csemetekertek. A rétek, legelők nem tartoznak ebbe a kategóriába.

2.1.2. Állandóan öntözött területek

Állandóan vagy rendszeresen öntözött területek, állandó infrastruktúrával (öntözőcsatornák, dréncsőhálózat) ellátva. Ezeknek a növényi kultúráknak nagy része mesterséges vízszolgáltatás nélkül nem lenne művelhető. Nem tartoznak ide a csak esetenként öntözött területek.

2.1.3. Rizs földek

Rizstermelésre berendezett területek. Sík területek öntöző-csatornákkal, melyek rendszeresen vízzel elárasztottak.

2.2. Állandó növényi kultúrák

Nem vetésforgó szerinti kultúrák, amelyek rendszeresen hoznak termést, és amelyek hosszú időn keresztül foglalják területüket, mielőtt újra szántanak és újra telepítenék őket: főként fa-jellegű ültetvények. Nem tartozik ide a rét/ legelő (2.3), a természetes gyepek (3.2.1) és erdők (3.1).

2.2.1. Szőlők

Szőlővel telepített területek.

2.2.2. Gyümölcsösök, bogyósok

Gyümölcsfákkal és -cserjékkel telepített földrészetek: homogén kultúrák, vagy vegyes gyümölcsfajták, gyümölcsfák állandóan füves felületekkel együtt. Ide tartoznak a szelídgesztenyések és diófás területek.

2.2.3. Olajfa-ültetvények

Olajfával telepített területek. Ide tartoznak az azonos földrészleten levő szőlő és olajfa együttesek.

2.3. Legelők

2.3.1. Rét/legelő

Nagy produktivitású, fűvel sűrűn benőtt területek, ahol a Fűfélék (Gramineae) családjába tartozó fajok uralkodnak. A területeket (elsősorban) legeltetéssel ill. kaszálással hasznosítják. E területeken nem alkalmaznak vetésforgót, de alkalmazhatnak felületést, műtrágyázást, vízszabályozást, öntözést.

2.4. Vegyes mezőgazdasági területek

2.4.1. Egynyári kultúrák állandó kultúrákkal vegyesen

Ugyanazon a földrészleten vegyesen található időszakos növénykultúrák (szántó vagy rét) és állandó (évelő) kultúrák.

2.4.2. Komplex művelési szerkezet

Kisterületű földrészetek, vegyes egynyári növényi kultúrák, legelők és évelő növényi kultúrák egymás mellett. Ide sorolandók a hazánkban gyakori szőlőhegyek ill. zártkertek.

2.4.3. Elsődlegesen mezőgazdasági területek, jelentős természetes formációkkal.

Túlsúlyban mezőgazdasági területek, melyeket természetes formációk (erdészeti facsoportok, tavak, stb. szabdalnak fel.

2.4.4. Mezőgazdasági-erdészeti területek

Egynyári növényi kultúrák vagy legelők erdészeti fafajokból álló fákkal fedve.

3. Erdők és természetközeli területek

3.1. Erdők

3.1.1. Lomblevelű erdők

Elsősorban lomblevelű fákból álló növényzet, melyet a fák koronájának szintje alatt (a legtöbb esetben) cserjék és lágyszárúak alkotta szintek (cserjeszint, gyepszint) egészítenek ki.

3.1.2. Tülevelű erdők

Fenyőfákból álló növényzet, melyet a fák koronájának szintje alatt gyakran cserjék és lágyszárúak alkotta szintek (cserjeszint, gyepszint) egészítenek ki.

3.1.3. Vegyes erdők

Azonos arányban lomb- és tülevelű fákból álló növényzet, melyet a fák koronájának szintje alatt (a legtöbb esetben) cserjék és lágyszárúak alkotta szintek (cserjeszint, gyepszint) egészítenek ki.

3.2. Cserjés és/vagy lágyszárú növényzet

3.2.1. Természetes gyepek, természetközeli rétek

Többnyire gyenge hozamú füves területek. Ide sorolandók az alföldi száraz és/vagy gyenge termőképességű gyepek, valamint a meredek és változatos domborzatú, nagyzemileg művelhetetlen területeken előforduló száraz gyepek. Ez utóbbiak sziklakibúvásokkal, tüskés, bozótos területekkel keveredhetnek.

3.2.2 Törpecserjés, cserjés területek, fenyérek

Alacsony és zárt formációk, melyek főként bokrokból, cserjékből és fűszerű növényekből állnak (hangafüvek, szeder, reketye [Genista], zanótfélék [Cytisus, Ulex] stb.). Olyan területeken alakulnak ki, ahol a talaj szegényes tápanyag kínálata (a sok csapadék okozta kilúgozás miatt) nem teszi lehetővé az erdősülést. (Magyarországon nem jellemző kategória, esetleg a Ny-Dunántúlon fordul elő hektár körüli folt mérettel.)

3.2.3. Keménylevelű (Sclerophyl) növényzet

Keménylevelű fa-szerű növényzet. Ide tartoznak a sűrű [mediterrán] bozótosok, mészkőfennsíkok.

Mediterrán bozótos (maquis): sűrű, különböző cserjékből álló növényegyüttes, mely a savanyú kémhatású talajt borítja.

Garrigue: a mediterrán mészkőfennsíkok nem összefüggő bokros növénytársulásai, melyek gyakran a következő fajokból állnak: kermesz-tölgy, szamócabokrok [Arbutus], levendula, kakukfű, fehér bodorrózsa [Cistus]. Néhány különálló fa is előfordulhat.

3.2.4. Átmeneti erdős-cserjés területek

Cserjés és lágyszárú növényzet, elszórtan fákkal. Formációk, melyek vagy az erdő leromlásával, vagy az erdő újratelepítésével ill. újraképződésével állnak elő.

3.3. Növényzet nélküli, vagy kevés növényzettel fedett nyílt területek

3.3.1. Homokos tengerpartok, dűnék, homok

Homokos tengerpartok, dűnék és homokos vagy kavicsos térségek szárazföldi vagy tengerparti környezetben, ideértve a hegyi patak jellegű folyók apadási medreit. Minimális szélesség: 100 m.

3.3.2. Csupasz sziklák

Omladékok, sziklafalak, sziklák, kőzetkibúvások.

3.3.3. Ritkás növényzet

Ide tartoznak a sztyeppék, tundrák, alpi területek és a terméketlen eróziós vidékek (bad lands).

3.3.4. Leégett területek

A közelmúltban tűz által érintett területek (jelenleg is dominánsan sötét színnel).

3.3.5. Gleccserek, örök hó

A gleccserek vagy az örök hó által fedett területek.

4. Vizenyős területek

4.1. Belső (szárazföldi) vizenyős területek

Nem erdősült területek, melyek részben, időszakosan vagy állandóan pangó vagy friss vízzel borítottak ill. telítettek.

4.1.1. Szárazföldi mocsarak

Alacsonyan fekvő területek, melyeket tavasszal a hóolvadás miatt a víz eláraszt, és valamennyi évszakban többé vagy kevésbé friss vízzel telítettek.

4.1.2. Tőzeglápok

Szivacsos szerkezetű vizenyős területek, ahol a talaj tőzegtől (tőzegmoha és más humifikálódott-tőzegesedett növényi eredetű anyagokból) áll. Állandóan nedvesség

alatt álló, elvileg soha ki nem száradó területek. Lehetnek kitermelés alatt állók vagy nem műveltek.

4.2. Tengermelléki vizenyős területek

Fával nem borított területek, melyeket részben, időszakosan vagy állandóan sós vagy kevert édes-sós víz telít.

4.2.1. Tengermelléki mocsarak

Alacsonyan fekvő földterületek növényzettel, melyek a tenger-dagály szintje felett fekszenek, de a tengervíz áradásai könnyen elborítanak. Gyakran az eliszapolódás folyamatában vannak, melyeket a sókedvelő növények lassan meghódítanak.

4.2.2. Sólepárlók

Működő, vagy felhagyás alatt álló sólepárló telepek. A tengeri mocsarak azon részei, melyeket a só párologtatás útján történő termelésére állítottak be. Könnyen megkülönböztethetők környezetüktől a termelésre szánt rekeszek, valamint gátrendszerük következtében.

4.2.3. Az ár-apály által érintett területek

Iszappal, homokkal vagy sziklákkal borított növényzet nélküli térségek, melyek a dagály és az apály szintje között fekszenek. A térképek zéró szintvonalai.

5. Vízfelületek

5.1. Kontinentális vizek

5.1.1. Folyóvizek, vízi utak

A természetes vagy mesterséges vízfolyások, melyek a vizek levezetésére szolgálnak. Ide tartoznak a csatornák is. A minimális számításba veendő szélesség 100 m.

5.1.2. Állóvizek

Természetes vagy mesterséges vízfelületek (tavak, tározók).

5.2. Tengeri vízfelületek

5.2.1. Tengerparti lagúnák

Sós vagy kevert (édes/sós) vízi felületek, melyeket a tengertől földnyelvek, vagy hasonló topográfiai képződmények határolnak. Ezek a vízfelületek egyes pontszerű helyeken állandóan vagy időszakosan csatlakozhatnak a tengerrel.

5.2.2. Folyótorkolatok

A folyók befejező szakasza a torkolatnál, amely már a tengervíz hatása alatt áll.

5.2.3. Tenger és óceán

A tenger felé, a legalacsonyabb apály határvonalán túl lévő területek.